

<p>prèviament observades en l'entorn social pròxim.</p> <p>8. Portar a la pràctica rutines relacionades amb la cura personal i l'alimentació amb l'ajuda de la persona adulta quan siga necessària.</p> <p>9. Afrontar xicotetes adversitats, prendre decisions i sol·licitar ajuda quan calga.</p>	<p>6. Reproduir conductes, accions o situacions de l'entorn social a través del joc en interacció amb els seus iguals.</p> <p>7. Adoptar estratègies senzilles de regulació emocional.</p> <p>8. Establir vincles d'afecte amb adults i iguals de manera respectuosa i allunyada d'estereotips que generen desigualtat i exclusió.</p> <p>9. Participar activament en situacions escolars que requerisquen reflexió i presa de decisions i afavorisquen un clima de convivència.</p> <p>10. Adoptar hàbits d'higiene personal, neteja i ordre relacionats amb les situacions quotidianes.</p> <p>11. Respectar la seqüència temporal associada als esdeveniments i les activitats quotidianes i desenvolupar comportaments respectuosos cap a les altres persones.</p> <p>12. Identificar i evitar situacions perilloses que contribuïsquen a previndre accidents.</p> <p>13. Afrontar xicotetes adversitats i prendre decisions, manifestar actituds de superació, sol·licitar i prestar ajuda.</p> <p>14. Planificar i organitzar accions per a arribar a una meta realista o resoldre problemes senzills de la vida quotidiana.</p> <p>15. Mostrar satisfacció i seguretat en els comportaments i al parlar sobre si mateix.</p>
---	---

3. Àrea II: descobriment i exploració de l'entorn

3.1. Presentació de l'àrea

En la primera infància el descobriment de l'entorn suposa un repte continu d'observació i aproximació a tot allò que envolta el xiquet o la xiqueta. El coneixement del món li permetrà la comprensió progressiva d'aquest i la interacció amb altres persones, objectes i elements que el constitueixen. Aquesta àrea recull els aprenentatges que afavoreixen el procés de descobriment, observació, exploració i la connexió dels elements físics i naturals de l'entorn, que es concep com un element provocador d'emocions i sorpreses. Al mateix temps, aquest coneixement sobre l'entorn més pròxim promourà la consciència de la necessitat d'actituds de respecte, cura i protecció. L'àrea

adquireix sentit des de la complementarietat amb les altres dues, i així s'haurà d'interpretar en les propostes didàctiques, des de la globalitat de l'acció i dels aprenentatges.

Les competències específiques de l'àrea s'orienten, per tant, al desenvolupament de les estratègies pròpies del procés de descobriment de l'entorn físic i natural. Amb això es reforça la disposició a indagar, es potencia una actitud progressivament qüestionadora i s'anima a proposar solucions diverses. Es pretén, en conclusió, potenciar la curiositat infantil cap a l'entorn, així com estimular una disposició activa cap al seu coneixement, i propiciar, a més, l'evolució des del pla individual cap al col·lectiu i col·laboratiu, sempre des d'un enfocament coeducatiu.

Els infants mitjançant l'observació, la manipulació i l'experimentació faran una aproximació al treball personal d'indagació, d'investigació, i generaran idees i hipòtesis des del pensament divergent i creatiu, ajustat al moment evolutiu al llarg de l'etapa.

Aventurar solucions davant de situacions i reptes que sorgeixen de la interacció amb l'entorn i incloure l'error com a part del procés facilitarà el creixement personal i grupal com a via per a una progressiva identitat i autonomia personal. L'escola ha de connectar amb els interessos i les necessitats dels xiquets i les xiquetes. Per a tal fi, ha de proporcionar contextos i situacions a través dels quals la curiositat i l'entusiasme permeten la construcció de coneixements a partir del que s'ha viscut, que juntament amb els llenguatges afavorirà el desenvolupament del pensament.

De les tres competències d'aquesta segona àrea, la primera s'orienta al desenvolupament de destreses que ajuden a identificar i establir relacions lògiques entre els diversos elements que formen part de l'entorn; la segona, al desenvolupament d'habilitats logicomatemàtiques, científiques, tecnològiques i comunicatives senzilles que permeten plantejar, organitzar i planificar les seues accions en l'entorn natural, social i cultural pròxim, i la tercera se centra en el foment d'una actitud crítica i creativa per a identificar els reptes i proposar possibles solucions, i suposa l'acostament respectuós cap al món natural per a despertar la consciència de la necessitat del seu ús sostenible, la cura i la conservació d'aquest.

Es concep el medi físic i natural com la realitat de la qual obtindre informació. Per tant, els aprenentatges s'estableixen en funció de l'exploració qüestionadora i creativa de l'entorn per mitjà de la interacció corporal amb aquest, les destreses i els processos lligats al coneixement i l'experimentació des del respecte i valoració.

Des d'edats molt primerenques, els infants indaguen el comportament, les característiques i les propietats dels objectes o matèries presents en l'entorn pròxim. L'escola ha d'afavorir aquest desig d'actuar per a conèixer i comprendre allò que els envolta. En un primer moment, mitjançant els propis actes i la manipulació dels objectes al seu abast, prenen consciència de les sensacions que aquests produeixen i comencen a constatar algunes de les conseqüències de les actuacions sobre aquests; es manifesta llavors la intencionalitat, amb la repetició de gestos i accions, per a comprovar la relació amb l'efecte provocat. Més avant, quan s'amplia i diversifica l'espai sobre el qual poden actuar, a conseqüència d'una capacitat superior de desplaçament, els processos d'experimentació es van enriquint, ja que disposen de més oportunitats per a exercir accions cada vegada més variades i complexes.

Com a resultat de l'exploració i l'experimentació d'objectes i materials, i, a partir de la discriminació d'algunes de les seues qualitats i atributs, les xiquetes i els xiquets poden proposar agrupacions o col·leccions segons un criteri triat. També estableixen relacions entre alguns dels atributs dels objectes i les matèries i el seu comportament físic quan s'intervé sobre aquestes, i al seu torn identifiquen correlacions entre aquestes intervencions i els efectes que produeixen. Això comporta el desenvolupament d'estratègies com l'anticipació i la previsió, el plantejament d'hipòtesis senzilles i l'observació de fenòmens, de nivell bàsic, per a constatar si es compleix el que s'espera, i la discriminació entre les característiques o els atributs permanents i els variables.

En definitiva, es produeix un acostament intuïtiu a nocions i conceptes bàsics pertanyents al medi físic, sempre contrastats amb la realitat, que comencen a assentar les bases del pensament científic. El medi natural, els éssers i els elements que l'integren han sigut sempre objecte preferent de la curiositat i l'interés infantil. Gràcies a la reflexió sobre les seues experiències i les relacions amb els elements de la naturalesa, els infants aniran progressant cap a l'observació i la comprensió de les manifestacions i les conseqüències d'alguns fenòmens naturals, s'acostaran gradualment al coneixement i la valoració dels éssers vius, d'algunes de les seues característiques i de les relacions que s'estableixen entre ells i amb els éssers humans.

Cobra ara especial rellevància la valoració i l'estima per la diversitat i la riquesa del medi natural, a partir del descobriment de la relació i la vinculació afectiva amb aquest, dos factors bàsics per a iniciar des de l'escola actituds de respecte i cura cap al medi ambient i d'adquisició d'hàbits eco saludables i sostenibles. Les xiquetes i els xiquets, encoratjats per l'interés i l'emoció, han de participar amb iniciativa pròpia en situacions d'aprenentatge d'interacció amb objectes, espais i materials. Manipular, observar, indagar, preguntar-se, identificar, relacionar, analitzar, comprovar i raonar contribuiran al descobriment de les qualitats i els atributs cada vegada més complexos dels elements de l'entorn més pròxim. Així mateix, experimentaran i desplegaran progressivament destreses senzilles pròpies dels procediments de la ciència. Utilitzaran els diversos llenguatges i formes d'expressió per a acompanyar les seues accions, autoregular-se, compartir la sorpresa i l'emoció davant una troballa, formular idees o preguntes i contar o representar les seues interpretacions o conclusions.

Tot això en un context suggeridor i enriquidor que estimularà, sense forçar-la, la curiositat per entendre el que els envolta i els animarà a plantejar solucions creatives i originals que responguen als reptes als quals s'enfronten, i deixarà un espai important per allò inesperat. Oferir contextos en els quals estiga present la dimensió multisensorial, la predisposició a l'escolta, el diàleg, l'expressió i la comunicació, en definitiva, que facilite la comprensió d'allò que ocorre en l'entorn.

Les situacions d'aprenentatge, unes espontànies i altres motivades o proposades per l'adult, els permetran la consecució de les competències específiques seleccionades. Cal que l'escola ofereisca experiències a tots els infants, impulse el plantejament d'interrogants i ofereisca materials, recursos i estratègies que ajuden a connectar amb les experiències viscudes.

Descobrir l'entorn a aquestes edats suposa trobar-se amb molts objectes, elements i situacions per primera vegada, així com identificar les relacions que s'hi estableixen. La novetat, la

curiositat i l'interés són grans aliats de l'espai educatiu, ja que comporten de manera inherent la motivació per les novetats i els aprenentatges nous.

El coneixement ha d'estar relacionat amb el respecte i augmentar els nivells de compromís amb la prevenció i la protecció dels éssers vius i de tot allò que els envolta, des d'actituds de protecció i cura per a preservar de manera individual i grupal l'entorn físic, natural, cultural i social.

Després de les competències específiques es presenten els sabers que aquestes impliquen, caracteritzats per a cada cicle, que s'organitzen al voltant de tres blocs connectats entre si. El primer d'aquests agrupa l'observació i l'experimentació de l'entorn immediat físic i natural; el segon fa referència a la curiositat, la iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat, i el tercer incorpora la valoració, la cura, el respecte i l'acció sobre l'entorn.

Els criteris d'avaluació de l'àrea suposen una concreció dels aspectes que s'han de tindre en compte per a analitzar els nivells de desenvolupament competencial.

3.2. Competències específiques

3.2.1. Competència específica 1

Identificar algunes característiques bàsiques, propietats i atributs destacats en materials, objectes, fenòmens habituals, éssers vius i les relacions que tenen mitjançant l'exploració sensorial de l'entorn

Descripció de la competència

Els primers anys de vida suposen per a l'ésser humà una exposició important a l'experiència, un contacte directe amb allò que l'envolta: éssers vius, objectes i materials, escenaris i situacions, fenòmens, canvis i transformacions. L'observació del que ocorre, la manipulació i l'experimentació a través de tots els sentits són essencials en la comprensió del món i el seu funcionament.

En aquesta etapa, la curiositat dels infants per descobrir el món que els envolta fa de l'exploració sensorial l'instrument perfecte per a identificar les característiques dels materials i objectes del seu entorn més pròxim i per a establir relacions entre aquests. La finalitat d'aquest joc exploratori en edats molt primerenques és gaudir de les sensacions físiques que produeix. A mesura que la xiqueta o el xiquet es desenvolupa, la demanda exploratòria s'amplia i passa del propòsit d'obtenir plaer per sentir i tocar a l'interés per indagar sobre les diverses característiques dels objectes. Al moviment ampli i global se suma la capacitat per a exercir accions més específiques i minucioses sobre ells. Tot això els proporciona cada vegada més informació sobre les seues qualitats.

La persona adulta ha de ser capaç d'observar el que ocorre en les situacions d'aprenentatge espontànies i en les que propicia la mateixa infància i proposar reptes que cal resoldre, contextualitzats en situacions d'aprenentatge i experiències significatives, triar el material i el tipus d'activitat que responga a la intencionalitat que es pretenga aconseguir, tenint en compte que ha de

partir dels interessos i les inquietuds individuals i grupals, i que la interacció amb els altres ha de tindre un paper de primer ordre.

D'aquesta manera, els infants continuen establint relacions, la qual cosa els permetrà desenvolupar progressivament les seues habilitats de mesura, relació, classificació, ordenació i quantificació; primer, lligades als seus interessos particulars i després com a part de situacions d'aprenentatge que atenen també els interessos grupals. És per això que es fa especialment necessari detectar, observar i planificar situacions que els permeten una comprensió més àmplia i millor del món que els envolta.

El descobriment de l'entorn s'ha de fer de manera experimental mitjançant vivències pròpies, en les quals els xiquets i les xiquetes puguem posar en marxa totes les seues habilitats, capacitats i potencialitats amb qualsevol dels llenguatges al seu abast. Emmarcades en espais i temps, les experiències s'han de relacionar amb els objectes quotidians, les emocions immediates i les relacions pròximes per a motivar les accions que els permetran aprenentatges nous. En l'exploració sensorial, l'infant ha de posar en joc tots els sentits per a captar les diverses propietats de l'entorn natural, social i cultural.

L'acció els permetrà aproximar-se a les situacions amb els sabers adquirits sobre el seu entorn i, per tant, ser cada vegada més competents. El contacte i la manipulació dels objectes que els envolten afavorirà la seua conceptualització, el coneixement de propietats i característiques, els usos, les possibilitats i els límits, i la funció que tenen, en una organització complexa que intentaran comprendre des de la seua lògica.

L'organització per cicles i el grau que es proposa en els sabers bàsics i en els criteris d'avaluació del primer cicle tenen un caràcter purament orientatiu, ja que partim del respecte en el desenvolupament personal i dels ritmes individualitzats.

Durant el primer cicle d'aquesta etapa d'aproximació als objectes que els envolten centra el seu interès i curiositat, tot un procés de descobriment del món que permetrà comprendre'l. L'observació, la manipulació i l'experimentació sensorial afavoreixen una obertura constant a l'experiència en la construcció de nous coneixements, procediments i actituds; per la qual cosa, constitueixen les estratègies bàsiques d'aprenentatge en el primer cicle.

A poc a poc es descobreixen els atributs i les característiques dels objectes, materials i éssers vius, partint dels més fàcilment perceptibles fins a arribar a d'altres menys immediats, com ara la posició, les utilitats, les relacions que tenen i com es comporten en la quotidianitat i les relacions que s'estableixen o es poden establir entre ells.

La imitació i el vincle segur amb l'adult permetrà als infants aproximar-se al que és nou, desconegut, i oferir-los noves possibilitats d'aprenentatge.

Posteriorment, durant el segon cicle s'obrin altres possibilitats relacionades amb la identificació de característiques i propietats del seu món més pròxim. Aventura, idear, crear i voler comprendre són accions que els permetran sentir confiança i respecte per part de la persona adulta en aquest procés d'aprenentatge propi. És de gran importància que perceben la confiança dels

adults en les seues possibilitats, capacitats i potencialitats a l'hora d'establir un contacte exploratori davant d'allò que els envolta.

Durant el segon cicle les xiquetes i els xiquets han de ser capaços d'establir relacions, classificacions, col·leccions i buscar atributs en els objectes que els fan iguals, semblants o diferents. Agrupant, seriant, classificant i comparant han d'arribar al sentit numèric, a la quantitat i també a les igualtats o diferències, així com a la procedència dels objectes. A més, han d'aprendre a utilitzar eines per a facilitar l'exploració i el coneixement des de la creativitat i la diversitat de respostes.

3.2.2. Competència específica 2

Dur a terme investigacions senzilles, individuals i grupals, orientades a explorar objectes, éssers vius, fenòmens i successos de l'entorn pròxim utilitzant destreses logicomatemàtiques, científiques i tecnològiques elementals

Descripció de la competència

Els infants d'aquesta etapa són capaços de participar de manera activa en el procés de proposar, inventar i col·laborar en el disseny de les explicacions per a comprendre el seu entorn més pròxim des de procediments científics adaptats als diversos moments evolutius.

Iniciar-se en el pensament científic, la capacitat investigadora i la curiositat pel coneixement és inherent al desenvolupament de l'etapa d'Educació Infantil. S'entén per pensament científic una manera de raonament aplicada tant als fenòmens naturals com als socials, a través de l'observació i l'experimentació en la resolució de situacions problemàtiques de la vida real.

Al llarg de l'etapa han d'adoptar i incorporar en les seues rutines diàries formes de joc i d'activitat que els permetran desenvolupar progressivament les seues habilitats comunicatives, logicomatemàtiques, científiques i tecnològiques; primer, lligades als seus interessos particulars i, progressivament, com a part de situacions d'aprenentatge que atenen també els interessos col·lectius. Això contribuirà al fet que, de manera gradual, aprenguen a valorar les oportunitats que ofereix el grup i a establir relacions entre els seus aprenentatges.

Els infants han de trobar solucions o alternatives originals i creatives a diverses qüestions, reptes o situacions. I ho han de fer mitjançant l'aplicació de processos inicialment senzills i manipulatius, que progressivament adquiriran complexitat i requeriran més capacitat d'abstracció. Aquests processos, basats en els procediments científics, s'han d'aplicar descomponent una tasca en d'altres més senzilles, formulant i comprovant conjectures, hipòtesis, explorant i investigant, relacionant coneixements i plantejant idees o solucions originals.

La planificació contextualitzada i ajustada a les seues possibilitats permetrà, a les xiquetes i als xiquets, familiaritzar-se amb els processos cognitius, i conformar espais d'aprenentatge segurs des del punt de vista intel·lectual, físic i emocional en els quals senten comoditat davant de l'error o el dubte, com a part del procés. Promourà també la necessitat i l'oportunitat de comunicar i

compartir les idees amb els semblants i amb els adults, des de la riquesa del pensament divergent i la creativitat.

Es tracta d'ajudar els infants a comprendre progressivament la realitat amb la qual conviuen i la possibilitat de plantejar-se accions pròpies, partint d'interessos, necessitats i possibilitats, i anticipant successos en contextos reals o imaginats. Planificar en un context de desenvolupament de l'autonomia personal suposa triar sobre elements, aspectes i successos, tal vegada desconeguts i incerts, a vegades imprecisos i canviants, a la recerca de possibles solucions o resultats.

En el primer cicle, el fet de viure les transformacions i els processos de múltiples maneres permetrà despertar l'interés per la indagació i el descobriment. Les experiències sensorials permeten la relació amb objectes i els atributs, observar els canvis que s'hi donen i sentir el pas del temps en processos dinàmics. Aquestes experiències afavoriran una actitud investigadora i curiosa.

Cal aprofitar des dels primers moments els espais naturals i els fenòmens pròxims com a font de vivències i qüestionament. Es tracta de viure per a entendre millor el que ocorre al seu voltant des d'una comprensió creixent que connecta la globalitat del món des de plantejaments ajustats a la realitat, i respectar els seus processos, les maneres, les estratègies d'acció i comprovació, els temps i els ritmes personals.

Els procediments i les actituds s'han d'abordar des de l'exploració i la vivència de sensacions com ara la textura, la temperatura, la humitat, la forma, l'aspecte, la puresa, la duresa, la ductilitat, la viscositat, entre altres, que capten l'atenció dels xiquets i les xiquetes i mantenen la curiositat pròpia de la infància mitjançant experiències riques.

Cap a la fi del segon cicle, els infants poden establir i compartir hipòtesis, idees i conclusions en contextos de seguretat i confiança que permeten la construcció i la interpretació de l'entorn, i adoptar de manera progressiva procediments científics bàsics per a respondre de manera ajustada a situacions, reptes i problemes de la vida quotidiana.

3.2.3. Competència específica 3

Identificar i intervenir en les accions i situacions presents en la vida quotidiana que posen en risc la sostenibilitat de l'entorn pròxim, mitjançant la cura i la conservació d'aquest i el benestar de les persones, i reconèixer les relacions bàsiques entre si

Descripció de la competència

La manera amb la qual els infants es relacionen amb el medi físic i natural condicionarà en gran manera les seues experiències i aprenentatges. Tindre consciència que l'acció personal i grupal genera un impacte sobre si mateix, sobre els altres i sobre el conjunt del planeta, permetrà que les actuacions en diverses situacions prevegen la convivència en entorns saludables i sostenibles. Així, des del primer moment, s'ha de propiciar un acostament al medi natural i als éssers vius i inerts que en formen part, amb tota la cura i el respecte que l'edat i les aptituds li permeten.

Aquest procés de descobriment i coneixement progressiu de l'entorn s'haurà d'orientar cap al desenvolupament d'una consciència de conservació incipient perquè, des d'aquestes primeres edats, es comprenga la implicació i la responsabilitat de tots en el respecte i la cura del medi.

Al llarg de l'etapa, hauran d'adoptar i incorporar en les pròpies rutines diàries, hàbits per al desenvolupament sostenible, com el consum responsable o la cura de la naturalesa. Això contribuirà al fet que, de manera gradual, aprenguen a valorar les oportunitats que ofereix el medi ambient i tot allò que fa possible la vida en el planeta.

Es tracta de permetre a la xiqueta o el xiquet el reconeixement dels aspectes poc o gens saludables i, al seu torn, solucions senzilles per a contribuir activament a la sostenibilitat del medi natural en el qual habiten. Per tot això, el paper de la persona adulta és fonamental a l'hora de presentar materials i activitats que promoguen un canvi cap a la consecució d'objectius per al desenvolupament sostenible. També és important que l'adult actue com a observador i guia per a acompanyar l'infant en la identificació i la intervenció dels hàbits i les situacions que perjudiquen la salut i el medi per a donar solucions i respostes d'acord amb les seues possibilitats.

En el primer cicle, el fet de viure situacions en què està present l'acció adulta, relacionades amb les cures pròpies, dels altres i de l'entorn, els permetrà observar i imitar models.

Mitjançant activitats, accions habituals i rutines quotidianes, els xiquets i les xiquetes inicien aprenentatges que els permetran actuar davant dels altres i del món amb una actitud proactiva.

En el segon cicle, els aprenentatges iniciats en el primer cicle es van consolidant. Es podran manifestar determinades conductes per a donar respostes al benestar personal, social i el respecte i el compromís creixent pel medi natural. És aquest el moment de permetre que els plans, les idees i les propostes dels infants s'argumenten, compartisquen i escolten, i s'utilitze el bagatge comunicatiu de cadascun fent partícip la resta de la comunitat.

3.3. Connexions

3.3.1. Relacions o connexions amb les altres CE de l'àrea

Les competències d'àrea estan estretament connectades entre si. L'exercici de l'observació, la manipulació i l'experimentació ha de permetre establir i organitzar processos progressivament més complexos. El coneixement de les característiques dels elements de l'entorn, així com la comprensió dels fenòmens i els successos que s'hi esdevenen a través de diverses situacions d'aprenentatge, afavorirà dur a terme investigacions senzilles per mitjà de procediments científics. La necessitat de conèixer per a valorar i respectar ens condueix a la identificació de les accions i situacions que connecten amb el nostre benestar personal i col·lectiu, així com a la identificació d'actuacions i processos que fan més sostenible l'entorn en què habitem, descrits en la competència tercera, mitjançant actituds positives i assumint progressivament un grau de compromís creixent. La idea de contribuir a la sostenibilitat i la conservació es pot materialitzar en actituds i plans senzills que es poden anar desenvolupant al llarg de la seua vida.

El principi d'activitat propi de la infància i el joc permeten als infants formular propòsits i teories pròpies de la cultura de la infància en contextos reals i imaginaris, i ser conscients que els mons imaginaris promouen més creativitat i divergència i menys por a l'error i a l'equivocació que les situacions reals.

3.3.2. Relacions o connexions amb les altres CE d'altres àrees

Són clares les connexions amb la resta de les àrees. Quant a l'àrea 1, els xiquets i les xiquetes reconeixen les possibilitats del seu propi cos i en relació amb els altres, i identifiquen progressivament possibilitats i capacitats, des de la confiança en si mateixos i en el grup. Les pràctiques individuals i compartides, així com la comunicació de processos i conclusions fan que els aprenentatges siguen més notables i s'aproximen més als seus interessos, sense oblidar el rol adult en l'acompanyament i la planificació de situacions d'aprenentatge que facen més rics els processos d'observació i experimentació individual o grupal.

Les destreses expressives i comunicatives descrites en l'àrea 3 els permetran establir conjectures i hipòtesis i podran comunicar-les en contextos de confiança i respecte. En els primers moments s'han de basar en llenguatges més corporals per a arribar a una complexitat creixent en les verbalitzacions i les representacions que els permeten avançar en l'adquisició i la construcció d'aprenentatges nous i donar una funcionalitat creixent a tots els llenguatges, la qual cosa els permetrà comunicar els seus sentiments, plans, processos, idees i conclusions a les quals han pogut arribar o simplement expressar-se lliurement.

3.3.3. Relacions o connexions amb les competències clau

Al llarg de l'etapa s'estarien construint ja aprenentatges que suposaran els pilars per al desenvolupament progressiu de les competències clau, i destaca la connexió amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre i la competència ciutadana i l'emprenedora. S'iniciaran en aquestes competències per mitjà de l'exploració de l'entorn en el qual habiten, i podran compartir experiències amb els altres i aprendre des de la curiositat i l'interés que els permetrà la motivació i el desenvolupament creixent de la seua autonomia personal, de manera que es valoren els infants com a capaços al llarg de l'etapa d'Educació Infantil.

La planificació i la implementació de les seues investigacions particulars sobre l'entorn, que progressivament aniran guanyant complexitat i riquesa en els aprenentatges, els ha de permetre resoldre situacions reals, problemes i reptes i contribuir d'aquesta manera a l'adquisició de la competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria i amb les competències emprenedora i ciutadana a l'hora d'actuar sobre el nostre benestar i les cures dels altres i de l'entorn.

En aquesta àrea, les competències específiques estan vinculades especialment amb els següents ODS: salut i benestar, producció i consum responsable i acció pel clima.

3.4. Sabers bàsics

3.4.1 Introducció

Els sabers bàsics en l'àrea II es presenten en tres grans blocs íntimament relacionats entre si.

El bloc I fa referència a *l'observació i l'experimentació de l'entorn immediat físic i natural*. És un bloc en el qual té un interès especial la manipulació, la vivència i l'experiència multisensorial. S'hi proposen sabers relacionats amb la curiositat i l'interés, el descobriment dels atributs dels objectes i la percepció dels éssers que ens envolten. Tot això en un context en el qual es produeixen múltiples situacions influïdes per diverses variables, temporals, espacials, relacionals i processuals que permeten una comprensió més àmplia d'allò que els envolta.

Un segon bloc recull *la curiositat, la iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat*. Aquest bloc connecta amb l'anterior i hi incorpora sabers necessaris per a donar un sentit a la iniciació als procediments científics: aventurar i comprovar, indagar i investigar.

El tercer bloc, *valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn*, recull els sabers que permeten identificar el que ocorre en el seu entorn i les possibilitats amb les quals compten per a canviar les coses en la mesura de les seues possibilitats. Implica, per tant, continguts referits a la sostenibilitat i les cures pròpies i de l'entorn.

La lògica que uneix els tres grups de sabers està basada en una complexitat creixent en la qual les connexions es fan cada vegada més nombroses i freqüents.

3.4.2 Bloc A: observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural

1r cicle	2n cicle
<ol style="list-style-type: none"> 1. Exploració sensorial. 2. Interés i curiositat durant l'exploració. 3. Característiques elementals dels objectes i materials amb els quals es relacionen. 4. Iniciació a l'establiment de relacions d'ordre, correspondència, classificació i comparació. 5. Sensacions dels elements que formen part del seu entorn pròxim a través de les possibilitats perceptives. 6. Nocions espacials bàsiques en relació amb el propi cos i amb els objectes que l'envolten. 7. Quantificadors bàsics contextualitzats. 8. Necessitats dels éssers vius. 9. Processos i canvis perceptibles en allò que	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sensacions, el sentit socioemocional dels descobriments mitjançant l'experiència en el món que els envolta. 2. Interés, curiositat i actitud de respecte durant l'exploració. 3. Qualitats o atributs dels objectes, des de la integració sensorial del món. 4. Relacions d'ordre, classificació, agrupació, comparació i correspondència. 5. Característiques, propietats i comportaments d'objectes i materials. 6. Exploració de la capacitat, el pes, la grandària, el volum, les mesclures i els transvasaments. 7. Els objectes, les eines i la relació que tenen amb l'ésser humà en diversos contextos experimentals pròxims a la xiqueta o el xiquet.

<p>ens envolta.</p> <p>10. Elements naturals, observació i experimentació.</p>	<p>8. Nocions espacials bàsiques en relació amb el propi cos, els objectes i les accions, tant en repòs com en moviment.</p> <p>9. Quantificadors bàsics contextualitzats: funcionalitat dels números en la vida quotidiana, situacions de mesura. El temps i l'organització d'aquest.</p> <p>10. Les necessitats dels éssers vius i les diferències amb els objectes inerts des de les experiències més pròximes a la infància.</p> <p>11. Els canvis en els éssers vius, objectes, materials i elements de l'entorn pròxim: creixement, transformacions, processos i reaccions elementals i perceptibles.</p> <p>12. Elements naturals. Les relacions bàsiques entre els éssers humans, els animals i les plantes. Repercussió en la vida quotidiana.</p>
--	---

3.4.3. Bloc B: curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat

1r cicle	2n cicle
<p>1. Interacció amb els altres i amb l'entorn. Connexions entre el que es coneix i el que és nou.</p> <p>2. Observació i experimentació sobre l'entorn pròxim. La intencionalitat.</p> <p>3. Iniciació a la planificació i la presa de decisions.</p> <p>4. Iniciació al sentit espacial i numèric.</p> <p>5. Observació i curiositat davant d'allò que ens envolta.</p>	<p>1. Les relacions entre el que es coneix i el que és nou.</p> <p>2. La interacció en l'entorn social, físic i natural.</p> <p>3. Estratègies d'investigació elementals: observació, experimentació, formulació i comprovació d'hipòtesi.</p> <p>4. Iniciativa en la planificació seguint procediments científics en l'entorn pròxim.</p> <p>4. Processos i eines per a proposar, anticipar i comunicar solucions a problemes senzills del seu entorn des del descobriment, la creativitat i la imaginació.</p> <p>5. Autoavaluació i coavaluació dels plantejaments i dels resultats trobats.</p> <p>6. Satisfacció pròpia i compartida en els processos i els descobriments.</p> <p>7. Sentit numèric, sentit de la mesura i sentit espacial.</p>

3.4.4. Bloc C: valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn

1r cicle	2n cicle
1. Els elements i els fenòmens naturals del seu entorn. 2. Efecte de les accions pròpies en el medi físic i natural. 3. Les cures de l'entorn i dels éssers vius.	1. Repercussió dels elements i fenòmens naturals en la vida de les persones en el seu entorn pròxim. 2. La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural. Exemples senzills sobre efectes del canvi climàtic. 3. La indagació sobre l'entorn: observació, curiositat i descobriment. 4. Introducció bàsica a les energies en general i a les energies netes i naturals, així com al concepte de sostenibilitat des d'actituds respectuoses en el seu entorn pròxim. 5. Les accions de l'ésser humà i la repercussió que tenen en el medi. 6. Cura i respecte cap als éssers vius i els entorns que habiten.

3.5. Criteris d'avaluació

1r cicle	2n cicle
1. Observar i manipular sensorialment materials i objectes de l'entorn, des de la curiositat. 2. Establir relacions senzilles entre objectes i materials sobre la base de les qualitats i els atributs que tenen. 3. Utilitzar els quantificadors bàsics més significatius relacionats amb les experiències quotidianes de joc i relació amb els altres. 4. Localitzar espais habituals i aplicar nocions espacials bàsiques partint del cos propi i dels elements i objectes de l'entorn. 5. Mostrar interès per les activitats en contacte amb la naturalesa i la interacció amb alguns elements naturals. 6. Identificar algunes característiques bàsiques dels elements i éssers vius de l'entorn natural i mostrar-hi respecte. 7. Plantejar accions per a la resolució de problemes, tasques i reptes senzills.	1. Explorar i identificar materials i objectes de l'entorn pròxim sobre la base dels seus atributs, des de la curiositat i l'interès. 2. Establir relacions entre objectes, materials i elements a partir de les qualitats, les propietats i els atributs que tenen, que els permeten identificar-los, relacionar-los i diferenciar-los. 3. Emprar els quantificadors bàsics de complexitat creixent en el context del joc i en la interacció amb els altres. 4. Localitzar espais habituals i aplicar nocions espacials bàsiques partint del propi cos i dels elements i objectes de l'entorn en repòs i en moviment (posició, relació i trajectòria, mesura, quantificació, dimensions, estimació i temps). 5. Identificar les situacions quotidianes en les quals cal mesurar, i utilitzar el cos o altres

<p>8. Identificar i anomenar els fenòmens atmosfèrics habituals en l'entorn i relacionar-los amb alguna conseqüència en la seua vida quotidiana.</p>	<p>materials i eines per a efectuar les mesures.</p> <p>6. Utilitzar nocions temporals bàsiques per a organitzar la seua activitat i ordenar seqüències.</p> <p>7. Proposar seqüències d'accions o instruccions per a la resolució de tasques i reptes senzills, i utilitzar quantificadors temporals i ordinals.</p> <p>8. Plantejar hipòtesis sobre el comportament d'uns certs elements o materials i comprovar-les mitjançant la manipulació i l'actuació sobre aquests.</p> <p>9. Participar en projectes col·laboratius senzills, compartir i valorar opinions pròpies i alienes, així com expressar les seues conclusions.</p> <p>10. Prendre decisions, mostrant iniciativa, en la indagació i en la resolució de problemes senzills del seu entorn pròxim, buscant solucions o alternatives creatives i originals.</p> <p>11. Mantindre l'activitat que està desenvolupant, encara que no s'obtinguen els resultats esperats, i sol·licitar l'acompanyament en els aprenentatges quan siga necessari.</p> <p>12. Mostrar una actitud de respecte i cura cap al medi natural en el seu entorn pròxim.</p> <p>13. Identificar algun exemple de l'impacte positiu o negatiu d'algunes accions humanes sobre el medi natural de l'entorn pròxim.</p> <p>14. Intervindre en les situacions pròximes en què calga la cura d'u mateix i de l'entorn físic, natural i social.</p> <p>15. Identificar els trets bàsics comuns i diferents entre éssers vius i inerts.</p> <p>16. Establir alguna relació senzilla entre el medi natural i social a partir de l'observació i la identificació d'alguns fenòmens naturals.</p>
--	--